

Književnost in umetnost.

Zvonček ima v 11. številki letošnjega letnika to-le vsebino: 1. Dobroradi. Borisov. Pesem. 2. Videl je angelca. Juraj Pangrac. Povest. 3. Prijatelj Muha. Andrej Rapè. Povest s podobo. 4. Kako sem potoval v Rusijo. Ferd. L. Tuma. Poučni spis. 5. »A jaz je nimam več...« F. G. Hraštničan. Povest s podobo. 6. Jesenska slika. Fr. Rojec. Poučni spis. 7. Zajček in zelje. E. Gangl. Basen. 8. Razstava učil v Ljubljani. Lad. Ogorek. Znanstven spis z dvema podobama. 9. Iz šolskih zvezkov * * *. Spisne vaje III. razreda ljudske šole na Pristavi. 10. Sanje. Fran. Žgur. Pesem. 11. Detetu. Fran. Žgur. Pesem. 12. Gospodek. E. Gangl. Pesem s podobo. 13. Stroga učiteljica. Podoba. 14. Pouk in zabava. Zastavica v podobah. Fr. Rojec. — V slovo. Iv. Kiferle. Uglasbena pesem. — Kako dolgo žive živali. — Biseri cesarice Elizabete. — Koliko bi veljal vozni listek III. razreda od zemlje do solca. — Z volkovi je tulil. Ivo. — Zamorci v Združenih državah. — Naše podnebje se izpreminja. — Obema se je preobrnilo. Ivo. — Rastlina, ki najhitreje raste. — Največja cvetica na svetu. — Ogrorna goba. — Kje pade največ dežja. — Največ njiv. — Zdravljenje ozeblin. — Vrednost dragega kamenja. — Pes — rešitelj. — Rešitev.

Obrtno računstvo. Spisal H. Podkrajšek. Vodstva obrtnih nadaljevalnih šol opozarjamo, da so ravnokar začeli tiskati to knjigo, ki je nujno potrebna in ki jo težko prejšamo.

Vestnik.

Osebnosti. Absolvirana učit. kandidatinja gđc. Marija Bitenc je imenovana za suplentinjo v Šmartnem pod Šmarno goro. Na mesto obolelega nadučitelja g. Ivana Vuga, ki je dobil dopust, je prišla v Nadanje selo kot suplentinja izprašana učiteljska kandidatinja gđc. Ana Plešk o. Izprašana učiteljska kandidatinja gđc. Justina Modic je imenovana za provizorično učiteljico v Vipavi. Na mesto obolele učiteljice gđc. Ernestine Jamšek je nameščena na Studencu izprašana otroška vrtnarica gđc. Frančiška Janežič. Izprašana učiteljska kandidatinja gđc. Ivana Smole je imenovana za provizorično učiteljico v Dolenji vasi pri Senožečah. Za suplentinjo v Domžalah je nameščena absolvirana učiteljska kandidatinja gđc. Ana Belič, ker je dobila obolela učiteljica gđc. Terezija Friedrich dopust do konca februarja 1906. Učiteljica gđc. Al. Dostal na Ptujski gori ter učitelj gosp. Al. Bučar pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju sta dobila za to šolsko leto dopust, da se udeležita meščansko-šolskega tečaja v Mariboru, in bode prvoimenovano nadomeščala gđc. Ljudmila Skrbinšek, slednjega pa gosp. Miroslav Rajh. Izprašana otroška vrtnarica gđc. Antonija Kadunc je imenovana za pomožno učiteljico v Prežganju pri Litiji.

Odlikovanje. Upokojeni nadučitelj v Železnikih, gosp. Jožef Levičnik, je dobil od papeža zaslužni križec »Pro ecclesia et Pontifice«.

Imenovana je absolvirana kandidatinja Slavka Šturmov a za prov. učiteljico v Št. Ferjanu v Brdih.

O učiteljskih plačah je razpravljala ta teden kranjski in goriški deželni zbor. Več prihodnjič.

Imenovanje v šolski stroki. Izredni profesor dr. Vladimir Milkowicz je imenovan profesorjem zgodovine vzhodne Evrope na vseučilišču v Črnovicah. Dr. Milkowicz je živel svoj čas v Ljubljani in je priobčil več razprav med temi tudi razpravo o kranjskih samostanih.

Iz štajerskega deželnega šolskega sveta. Ustanovitev privatne nemške šole na Pragarskem se je odobrila. Potem se je pomaknilo več šol iz II. v I. in iz III. v II. plačilni razred. Tu se je zopet pokazala vsa ljubezen graške gospode za Spod. Štajer. Iz II. v I. plačilni razred je bilo pomaknjenih 30 nemških in samo tri slovenske šole, in sicer take tri, kamor res ne morejo dobiti učitelja, namreč Št. Jernej nad Muto, Razbor pri Slov. gradcu in Sve-

tina pri Celju. — Za nadučitelja sta bila nameščena Fr. Zemljič v Lučah in Iv. Polak iz Poljčan pri Sv. Duhu v Halozah. Za učitelja-voditelja k Sv. Miklavžu nad Laško je prišel P. Lorbek, dosedaj suplent v Slivnici pri Celju. Nadalje so nameščeni za stalne učitelje in učiteljice: Makso Dobaj na nemški šoli v Slov. gradcu, Josip Korban iz Žetal v Lučah v Slivnici pri Celju, Matilda Lecker pri Sv. Miklavžu pri Ormožu Marija Požega in pri Sv. Marku niže Ptuja Roza Randl.

Donešek k ilustraciji gmotnih razmer štajerskega učiteljstva. Na Spodnjem Štajerskem službuje v nekem trgu tovariš, ki ima slučajno tudi posestvo. Njegova žena, ki ima tudi trgovino z mešanim blagom, boleha že 2 leti. Zato mora njen mož poleg posestva nadzorovati tudi trgovino. Gotovo mu nosita posestvo in trgovina več nego njegova služba. Kot učitelj ima ta tovariš tako stanovanje, da bi ga ne privoščil niti svoji živini. K sreči ima svojo hišo, da lahko stanuje na varnem. Tovariš bi rad opustil trgovino in kmetovanje, če bi mu služba donášala toliko, da bi mogel preživljati sebe in ženo. Pa mu ne. Zaradi trgovine hočejo sedaj tega tovariša disciplinirati. Ko bi dali učiteljstvu dostojno plačo, bi mu ne treba trgovati in bi ga tudi ne bilo treba disciplinirati. Isti učitelj ima v svojem hlevu žival, ki je za govejo živino neobhodno potrebna. Ta žival služi po štiri krone na dan. Prav toliko nosi dotičnemu učitelju na dan njegova služba...

Blamaža. Našega tovariša Silvestra v Črnem vrhu sta »Slovenec« in »Domoljub« kruto napadala. Deželni šolski svet v Ljubljani se je oziral na te anonimne ovadbe ter pozvedoval o zadevi celo po orožnikih. Te dni pa je bilo preganjanje zaključeno s tem-le odlokom okrajnega šolskega sveta: »Der k. k. Landeschulrat hat mit dem Erlaße vom 16. September 1905, Z. 2882, anher eröffnet, daß er auf Grund der gepflogenen Erhebungen keinen Anlaß findet, wegen der in der Zeitschrift »Slovenec« Nr. 65 ex 1905 gegen Sie erhobenen Anwürfe mit einer Disciplinaruntersuchung vorzugehen«. — Ali bosta »Slovenec« in »Domoljub« tudi to povedala svojim bralcem ter tako vrnila nedolžnemu čast? — Kakšne dolžnosti bi se moral zavedati vsak deželni šolski svet napram vsakomur, ki blati po krivici njegove podrejenice? Prosimo odgovora!

„Solidarnost kranjskega učiteljstva“ se imenuje članek, ki ga prijavljajo zadnje »Učiteljské Noviny«. Članek govori o IV. dež. učit. skupščini, o znanem discipliniranju delegatov ter poudarja sijajno solidarnost kranjskega učiteljstva, ki se je tako eklatantno izpričala ob priznanju in zapuščanih, priobčenih v našem listu. H koncu pravi članek, da nastopa kranjsko učiteljstvo vzorno in zavestno in da pride le tem potom do kruha.

Popravek. Na str. 382. smo z zadnji številki priobčili poročilo, da ni ministrstvo ugodilo prošnji za podporo »Učit. konviktu.« V predzadnji vrsti tiste notice stoji napačno »kranjsko učiteljstvo«, ko mora pravilno odpasti atribut.

Razgled po šolskem svetu.

— **Izpremema zakona o šolskem nadzorstvu.** Poslanec dr. Schacherl je dne 3. t. m. v štajerskem dežel. zboru utemeljeval svoj predlog o izprememi zakona o šolskem nadzorstvu. Govornik je napadal klerikalce, ter dokazoval potrebo, da je treba napade na svobodno šolo ne le odbijati, ampak jih je treba tudi zavračati s protinapadi. Nadalje je treba učitelje ščititi pred preganjanjem, nadzorovalne oblasti pa je treba demokratizirati in stare določbe odpraviti. Zahteval je izpremema pri zastopstvu učiteljstva v šolskih oblastih v korist učiteljstvu in po možnosti dognati ločitev šole od cerkve. Zdravniki naj dobe pri šol. oblastih sedež in glas. Stevilo okrajnih šolskih nadzornikov naj se pomnoži, a plačuje jih naj država. — Predlog je bil zadostno podprt. Odkazali so ga naučnemu odseku.

— **Izpremenitev madjarske šole v hrvaško.** Šolski svet občine Budakovac je sklenil, da preustroji tamkajšnjo madjarsko šolo v hrvaško. Tudi vlada je odobrila ta sklep.